

In het vuur verguld

Betsy Lerner

In *The Forest for the Trees*, behandelt Betsy Lerner op zeer boeiende wijze de relatie auteur/agent, auteur/editor.

Een van de *blurbs* over het boek zegt niet ten onrechte dat *The Forest for the Trees* het beste overlevingspakket voor schrijvers is, dat je je kan dromen. Zij weet welke moeilijkheden en ontgoochelingen de schrijvers te wachten staan en geschreven vanuit een jarenlange ervaring, houdt dit boek het midden tussen memoires, zelfhulpboek voor schrijvers en een boeiende en informatieve inkijk in de uitgeverwereld van de V.S..

(Annmarie Sauer)

Hoewel we alcoholisme en drugverslaving in fictie en poëzie romantiseren, ontlopen we in werkelijkheid wie niet met drank kan omgaan, door wiens onstabiliteit onze eigen schommelende schepen dreigen te kapseizen. Alcohol en ander verslavingsgedrag houden mensen op afstand. Al genoeg jaren was ik editor om te weten hoe riskant het was een project aan te gaan met een schrijver die nog maar een jaar van zijn verslaving af was. Maar ik hield van zijn voorstel en hoopte dat het contract de klappen wat zou verzachten. Hoewel hij clean bleef, slaagde hij er niet in wat dan ook in zijn gedrag te veranderen, behalve dan het opgeven van de drugs zelf. Hij verdween gedurende maanden aan een stuk. Het duurde weken vooraleer hij terugbelde en dan beloofde hij me meer bladzijden dan Repelsteeltje uit de grondstof van zijn leven had kunnen spinnen. Ik smeekte hem een realistisch doel na te streven, bijvoorbeeld twintig bladzijden tegen het einde van de maand. Hij beloofde echter vijfenzeventig bladzijden uit te spuwen in twee weken. Dat ging dan zo'n tijdje heen en weer, waarbij hij insisterde dat hij druk nodig had om te produceren. 'Ik ben niet zomaar een heroïne-verslaafde', zei hij dan al lachend, 'ik ben ook nog een hogedrukjunkie'.

Ik verzekerde hem dan dat ik gelukkig zou zijn met gelijk welk aantal bladzijden dat hij me zou inleveren, maar dat ik wel enig bewijs van vooruitgang nodig had om de verlenging van zijn project te garanderen. Altijd sympathiseerde hij met mijn standpunt, grapte zelfs over mijn brute pech met hem als auteur opgescheept te zitten. Ons gesprek eindigde stevast met een paar grappen en wat peptalk. Ik legde de hoorn neer, vrijwel zeker dat ik nooit een blad zou zien. En jammer genoeg, was dat ook zo. Zelfs nadat we dit scenario een paar keer hadden afgedraaid, raakte ik over mijn toeren als hij mijn telefoons niet beantwoordde. Ik belde dan zijn literaire agent op en we lieten beiden bezorgde boodschappen achter, hopenoeg tegen beter weten in dat hij niet weer aan de drugs was en in een neerwaartse spiraal naar de vergetelheid zat. Uiteindelijk belde hij. Nee, hij had niet gebruikt, hij had alleen maar het project vermeden met dezelfde intensiteit waarmee hij vroeger drugs scoorde. Verontschuldigen en zelfverwijten volgden daar onvermijdelijk op en uitstel werd verleend. Uiteindelijk realiseerde ik me dat ik deel was gaan uitmaken van een nieuwe verslavingscyclus, waarin de schrijver het centrale drama van zijn leven herspeelde: het verhaal van de jongen die erger was dan alle anderen, het verhaal van een jongen die niet meer geholpen kon worden. Na drie jaar herriepen wij het contract. Het was het enige project dat ik ooit verloor.

Sommigen kunnen misschien stellen dat de verslaafde diegenen die hem helpen machteloos maakt, gevangen als ze zijn in de krachtige greep van zijn verslaving. Na het commerciële debacle van *The Great Gatsby*, escaleerde de verslechtering van F. Scott Fitzgerald en zijn stevig zuipen begon de mensen die hem het meest nabij stonden van hem te vervreemden, inclusief zijn levenslange agent Harold Ober. Nadat Ober weigerde Fitzgerald voor de zoveelste keer uit de penarie te halen, verbrak Fitzgerald de zakenrelatie. Zijn leven leest van dan af als een catalogoog braspertijen, zelfverwijten, waanvoorstellingen van productief werk en nieuwe ideeën, periodes van droog staan en drinken. Het syndroom werd volgens A. Scott Berg in zijn biografie van Maxwell Perkins zo voorspelbaar, dat als Fitzgerald zichzelf opsloot in een hotel in North Carolina om clean te worden, de trouwe editor de uiteindelijke breuk zag aankomen. "Hij wist dat Fitzgerald de steun van alle vrienden die hij maar kon vinden nodig zou hebben, maar het was een zware opgave voor Scott om ze net dan te vinden. Dat jaar taanden bijna tegelijkertijd drie van zijn vriendschappen met de schrijvers van Perkins."

Kan je je voorstellen dat Ernest Hemingway, Thomas Wolfe en Ring Lardner het zouden opnemen voor hun oude vriend? De droeve waarheid is dat alcoholisme en verslaving in het algemeen altijd al levens hebben verwoest en niets is pijnlijker dan een briljant jong schrijver te zien veranderen in een pathetische dronkaard of verslaafde, die jaren aan een stuk excuses verzint om een gebrek aan productiviteit te verdoezelen, die uren te laat op afspraken verschijnt, de pupillen verwijdt tot theeschoteltes en tenslotte bladzijden inlevert zo dolgedraaid of slordig van compositie, dat een editor wanhoopt er ooit nog iets van te kunnen maken.

Drank en drugs zijn altijd een vluchtreactie, zij het voor de roem, de aanvallen van de kritiek, de afwijzing of meest van al het niet kunnen produceren. Als een overmaat van verlangen en ambitie op frustratie stuit, als al het smachten van de wereld niet leidt tot een coherente sequentie van bladzijden, dan grijpt de kwetsbare schrijver wellicht naar zijn favoriete vergif. Ik heb schrijvers geobserveerd die jaren verloren door drankmisbruik en dan de drank de schuld ervan gaven dat ze niet konden schrijven. Het schrijversleven is doorspekt van situaties, die zelfs de meest gematigde tot de drank zouden kunnen drijven. Hoe schrijvers omgaan met de ontgoochelingen en de verstoringen, is zo verschillend als de schrijvers zelf. Pearl Kazin Bell merkte op dat "Dylan Thomas wist toen hij midden de dertig was, dat hij nooit meer het soort poëzie zou schrijven die hij tijdens de oorlog had geschreven. Het zou niet meer zijn dan een slechte imitatie van wat hij daarvoor al had gedaan. Ik denk dat dit één van de redenen is waarom hij bleef drinken – dan was hij er van af." ■

Uit: *The Forest for the Trees, An Editors Advice to Writers*, uit het hoofdstuk *Touching Fire*.

Vertaling: Annmarie Sauer